

ВОДИЧ КРОЗ ДИПЛОМЕ

Водич кроз дипломе је водич за послодавце, каријерне саветнике, студенте и будуће студенте, њихове родитеље и сараднике на путу по зони високог образовања у Србији и Европи

Tempus Project 517119-TEMPUS-1-2011-RS-TEMPUS-SMGR

Универзитет у Београду
Студентски трг 1, Београд
www.careers.ac.rs

Материјал пред Вама представља један позив да посетите www.careers.ac.rs/vodic-kroz-diplome где се налази комплетан садржај ВОДИЧА КРОЗ ДИПЛОМЕ. Водич има за циљ да допринесе бољој информисаности послодаваца о реформисаним студијским програмима на универзитетима у Србији и њиховом лакшем препознавању нових образовних профила и диплома својих садашњих и будућих запослених са високом стручном спремом. Водич не обухвата све високошколске установе у Србији и све студијске програме. Будући да настаје у оквиру Темпус пројекта „Развој каријерног вођења у циљу унапређења високог образовања у Србији“, у њему су приказани подаци о студијским програмима који се реализују на пет партнерских универзитета у Србији, и то на Универзитету у Београду, Универзитету у Новом Саду, Универзитету у Нишу, Универзитету у Крагујевцу и Универзитету Сингидунум, на основним академским студијама, основним струковним студијама, специјалистичким академским студијама, специјалистичким струковним студијама, интегрисаним академским студијама, мастер академским студијама, као и подаци о заједничким студијским програмима и студијским програмима на даљину.

Приказане податке на преко 700 страница Водича су током прве половине 2014. године прикупили пројектни партнери из реда студената - представници Студентске конференције Универзитета Србије, узимајући у обзир резултате раније спроведеног истраживања међу послодавцима у оквиру наведеног Темпус пројекта. Истраживање под називом „Шта послодавци данас очекују од младих стручњака и универзитета у Србији?“ спроведено је током прве половине 2013. године и омогућило је, између осталог, увид у то у којој мери су послодавци упознати са реформом високог образовања и које информације им недостају да би боље или потпуно разумели и прихватили новине које она доноси.

Захваљујемо се представницима Министарства просвете и науке Републике Србије и Јавног предузећа Електромрежа Србије на учешћу у консултацијама за припрему Водича. Захваљујући њима структура података у овом Водичу прати структуру „Водича кроз акредитоване студијске програме на високошколским установама у Републици Србији“ који издаје Комисија за акредитацију и проверу квалитета Министарства просвете и науке Републике Србије (верзија 2014.), док се у детаљним подацима о сваком студијском програму налазе и подаци о одговарајућем научном пољу и научној области, у складу са Правилником о листи стручних, академских и научних назива, који је донео Национални савет за високо образовање и објавио Службени гласник Републике Србије. Велику захвалност дугујемо свим европским партнерима без чијих савета и подршке не бисмо смогли снаге и одлучности да организујемо и приредимо податке на овај начин и учинимо их доступним у електронском формату на једном месту.

Верујемо да ће Водич дати допринос ефикасности у раду на каријерном вођењу и саветовању студената и сарадњи са пословном заједницом у области јачања запошљивости дипломираних студената у Србији.

Уредници

Марија Јовановић, Дејана Лазић, Милица Миленковић,
Соња Шовљански, Драгослав Ђокић, Марина Савковић,
Београд, фебруар 2015.

Разликовање „старих“ и „нових“ диплома

Истраживање које је реализовано у оквиру Темпус пројекта „Развој каријерног вођења у циљу унапређења високог образовања у Србији“ показало је да је већина послодаваца (85%) делимично или у потпуности упозната са Болоњским процесом реформе високог образовања.

Око 40% послодаваца никада није чуло за Додатак дипломи, свега 6% сматра да је реформа допринела пласману квалитетније радне снаге на тржиште рада, а чак 80% послодаваца не прави разлику између диплома реформисаних и старих студијских програма и сматра да није могуће одредити јасну разлику између мастера и бachelора. Они послодавци коју су навели да могу да направе разлику између мастера и бachelора, као разлику истичу: озбиљност, виши степен знања, способност решавања комплексних проблема и бољу организованост мастер студената. Више од половине послодаваца (око 60%) упознато је са постојањем документа „Додатак дипломи“ и сматра да би им овај документ био веома користан приликом селекције кандидата за посао.

Србија се укључила у Болоњски процес реформе високог образовања 2003.године, а 2005. је донешен нови Закон о високом образовању. По закону, уведен је Европски систем преноса бодова (ЕСПБ), тростепени систем студија и додатак дипломи. Од 2007/08. сви нови студенти су почели да студирају по новом програму.

ЕСПБ као подршка припреми студената за целоживотно учење

У традиционалном систему главни елементи едукације били су засновани на предавањима и учењу из обавезне литературе. Није се много обраћала пажња на потребе студената, њихове жеље и очекивања. Може се рећи да је овакав образовни систем био центриран на „оног који предаје“. Са друге стране, нови образовни систем даје више флексибилности у процесу учења. Студенти имају више избора – на који ће начин и у којем контексту да сакупе потребне бодове, те прилику да креирају сопствени пут којим ће проћи кроз студије (наравно у понуђеним оквирима). Дакле, за разлику од старог система, ЕСПБ систем је центриран на „оног који учи“. Такође, у новом систему омогућено је и награђивање неформалног и информалног учења (тј. знања стеченог кроз разне курсеве, хобије, радна искуства и друге ваннаставне активности), тако да студент може сакупити и више од 60 бодова по години. На овај начин студенти преузимају већу одговорност за сопствени развој, постају способни да се сами мотивишу за ангажовање у областима интересовања и усмеравају се на целоживотно учење. Циљ је да се воља за учењем и усавршавањем буди не само при очекивању награда (плата, запошљавање, такмичење са другима) већ и да се прати сопствена радозналост, унутрашње потребе за сазнавањем и развојем личности.

Додатак дипломи (Diploma Supplement)

Додатак дипломи (Diploma Supplement) је документ који се прилаже дипломи са циљем детаљнијег увида у ниво, природу, садржај студија, систем и правила студирања на одређеној високошколској институцији. Овај документ, као и диплому, издаје национална високообразовна институција у складу са општим моделом овог документа који је усвојен на европском нивоу. Додатак дипломи садржи осам поглавља: 1) Информације о носиоцу дипломе, 2) Информације које ближе одређују квалификације за коју се диплома издаје, 3) Информације о нивоу квалификације, 4) Информације о систему и садржају студија и постигнутим резултатима, 5) Информације о академским и професионалним могућностима које пружа квалификација, 6) Додатне информације, 7) Овера додатка дипломи, 8) Информација о националном систему високог образовања.

У првом одељку наводе се лични подаци о дипломираном студенту. Други и трећи одељак појашњавају квалификацију за коју се издаје диплома, док се у четвртном одељку налази списак положених испита са постигнутим оценама и припадајућим бројем ЕПСБ бодова. Пети одељак пружа информације о професионалном статусу дипломца а шести одељак додатне информације о ваннаставним активностима. Поред овере документа у седмом поглављу, на крају се налази информација о систему високог образовања.

На овај начин, послодавцима и међународним институцијама олакшано је разумевање образовања кандидата.

Зашто су, уз диплому, важне и додатне информације? – знање шире од звања

Поени за ваннаставне активности не улазе у редовне бодове током студија, већ се уписују у Додатак дипломи.

Према Правилнику о вредновању ваннаставних активности студената, који је донео Савет Универзитета у Београду 2013.године бодују се: обављена пракса, добровољни рад у локалној заједници, ангажовање у спортским друштвима, учешће на националним и међународним такмичењима, учешће у различитим облицима научноистраживачког и стручног рада на Универзитету и факултету, активно учешће у органима и телима Универзитета. Правилник дефинише поступак вредновања ваннаставних активности и услове за доделу ЕСПБ бодова.

Дакле, додатак дипломи за послодавца представља једну врсту сертификата који додатно и поуздано приказује напоре дипломираних да током студија савладају и практичне вештине које ће им користити у будућем позиву. Даље, овај документ пружа увид у њихову спремност да се самостално ангажују око професионалног развоја, да проширују интересовања и самоиницијативно продубљују знање.

При селекцији, додатак дипломи може допринети валиднијим закључцима о мотивисаности кандидата, његовим способностима, вештинама и пољима интересовања. На пример, послодавац уз помоћ Додатка дипломи може да се определи за студента који има висок просек оцена и посветио се учењу или да одабере онога који се посветио различитим активностима током студија.

Основни појмови на путу по зони високог образовања у Србији

Делатност високог образовања обављају следеће високошколске установе:

Универзитет - Универзитет је самостална високошколска установа која у обављању делатности обједињује образовни и научноистраживачки, стручни, односно уметнички рад, као компоненте јединственог процеса високог образовања. Универзитет може остваривати све врсте и нивое студија. Високошколска установа има статус универзитета ако остварује академске студијске програме на свим нивоима студија, у оквиру најмање три поља (природно-математичке, друштвено-хуманистичке, медицинске, техничко-технолошке науке и уметност) и три области. Изузетно, универзитет се може основати у пољу уметности, ако има сва три нивоа студија из најмање три области уметности

Факултет, односно уметничка академија, у саставу универзитета - Факултет, односно уметничка академија, јесте високошколска установа, односно високошколска јединица у саставу универзитета, која остварује академске студијске програме и развија научноистраживачки, стручни, односно уметнички рад у једној или више области. Факултет, односно уметничка академија, може остваривати и струковне студијске програме. Факултет, односно уметничка академија, у правном промету наступа под називом универзитета у чијем је саставу и под својим називом, у складу са статутом универзитета.

Академија струковних студија - Академија струковних студија је самостална високошколска установа која у обављању делатности обједињује образовни, истраживачки, стручни и уметнички рад, као компоненте јединственог процеса високог образовања. Академија струковних студија може остваривати основне струковне студије и специјалистичке струковне студије.

Високошколска установа има статус академије струковних студија ако остварује најмање пет акредитованих студијских програма струковних студија из најмање три поља.

Висока школа - Висока школа је самостална високошколска установа која остварује академске основне, специјалистичке и дипломске академске студије из једне или више области. Висока школа струковних студија - Висока школа струковних студија је самостална високошколска установа која остварује основне струковне и специјалистичке струковне студије из једне или више области. Наведене установе имају својство правног лица. Наведене установе су самосталне високошколске установе, осим факултета и уметничких академија.

Врсте и нивои студија

Делатност високог образовања остварује се кроз академске и струковне студије на основу одобрених, односно акредитованих студијских програма за стицање високог образовања. На академским студијама изводи се академски студијски програм, који оспособљава студенте за развој и примену научних, стручних и уметничких достигнућа. На струковним студијама изводи се струковни студијски програм, који оспособљава студенте за примену знања и вештина потребних за укључивање у радни процес.

Студије првог степена су:

- 1) Основне академске студије;
- 2) Основне струковне студије.

Студије другог степена су:

- 1) Дипломске академске студије - master;
- 2) Специјалистичке струковне студије;
- 3) Специјалистичке академске студије.

Студије трећег степена су докторске академске студије. У овом Водичу нису обухваћени подаци о докторским академским студијама.

Организација студија

Први степен

Bachelor

Основне студије организују све високошколске установе предвиђене Законом о високом образовању.

Основне академске студије трају три до четири године.

Основне струковне студије трају три године.

Студијским програмом основних студија може бити предвиђен завршни рад.

Лице које заврши основне академске студије стиче стручни назив са знаком звања првога степена академских студија из одговарајуће области-bachelor.

Лице које заврши основне струковне студије стиче стручни назив са знаком звања првога степена струковних студија из одговарајуће области.

Други степен

Master

Дипломске академске студије могу да организују универзитет, факултет и висока школа.

Дипломске академске студије трају једну или две године у зависности од трајања основних академских студија.

Студијски програм дипломских академских студија садржи обавезу израде завршног рада.

Лице које заврши дипломске академске студије стиче академски назив дипломирани, са знаком звања другог степена дипломских академских студија из одговарајуће области - master.

Специјалистичке студије

Специјалистичке студије трају једну годину и могу бити академске или струковне.

Студијским програмом специјалистичких студија (академске или струковне) може бити предвиђен завршни рад.

Лице које заврши специјалистичке студије (академске или струковне) стиче стручни назив са знаком звања другог степена академских или струковних студија из одговарајуће области.

Програм у једном циклусу (први + други степен)

Интегрисане студије

Академски студијски програми из медицинских наука могу се организовати интегрисано у оквиру основних и дипломских академских студија, са укупним обимом од највише 360 ЕСПБ бодова

Трећи степен

Докторат

Докторске студије могу да организују универзитети и факултети.

Докторске студије трају најмање годину дана уз претходно трајање основних и дипломских академских студија од најмање пет година.

Докторска дисертација је завршни део студијског програма докторских студија, осим доктората уметности који је уметнички пројекат. Изузетно, докторат наука може да стекне лице са завршеним студијама медицине и завршеном специјализацијом, на основу одбрањене дисертације засноване на радовима објављеним у врхунским светским часописима.

Систем оцењивања

Успешност студента у савлађивању појединог предмета континуирано се прати током наставе и изражава се поенима. Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може остварити највише 100 поена.

Студијским програмом утврђује се сразмера поена стечених у предиспитним обавезама и на испиту, при чему предиспитне обавезе учествују са најмање 30, а највише 70 поена.

Успех студента на испиту изражава се оценом од 5 (није положио) до 10 (одличан).

Високошколска установа може прописати и други, нумерички начин оцењивања, утврђивањем односа ових оцена са оценама од 5 до 10. Општим актом високошколске установе ближе се уређује начин полагања испита и оцењивање на испиту.

ЕСПБ бројач

Један од основних елемената за изградњу јединственог простора европског образовања јесте ЕСПБ – Европски систем преноса бодова (енгл. European Credit Transfer System - ECTS) који пре свега обезбеђује националним образовним системима широм Европе транспарентност у односу на друге образовне системе и омогућује ефикасну мобилност студената и професора унутар Европе. Овај систем је постао универзални систем за комуникацију између академских институција.

Једна академска година укључује 60 ЕСПБ бодова, а један ЕСПБ бод подразумева између 25 и 30 часова рада. То значи да је за све обавезе (предавања, учење теорије, семинарски радови, пројекти, практичан рад, студије случаја, истраживања...) предвиђено 1500 до 1800 сати по години.

180 ЕСПБ бодова остварује студент који заврши **основне академске студије** и стиче стручни назив са назнаком звања првог степена академских студија из одговарајуће области. Исти број бодова остварује студент који заврши **основне струковне студије** и стиче стручни назив са назнаком звања првог степена струковних студија из одговарајуће области. И једне и друге трају три године.

АКАДЕМСКЕ
основне (180 ЕСПБ)
основне (240 ЕСПБ)
мастер
(180+120=300 ЕСПБ)
(240+60=300 ЕСПБ)
(300+60=360 ЕСПБ)
специјалистичке
(300+60=360 ЕСПБ)
докторске
(300+180=480 ЕСПБ)
СТРУКОВНЕ
основне (180 ЕСПБ)
специјалистичке
(180+60=240 ЕСПБ)

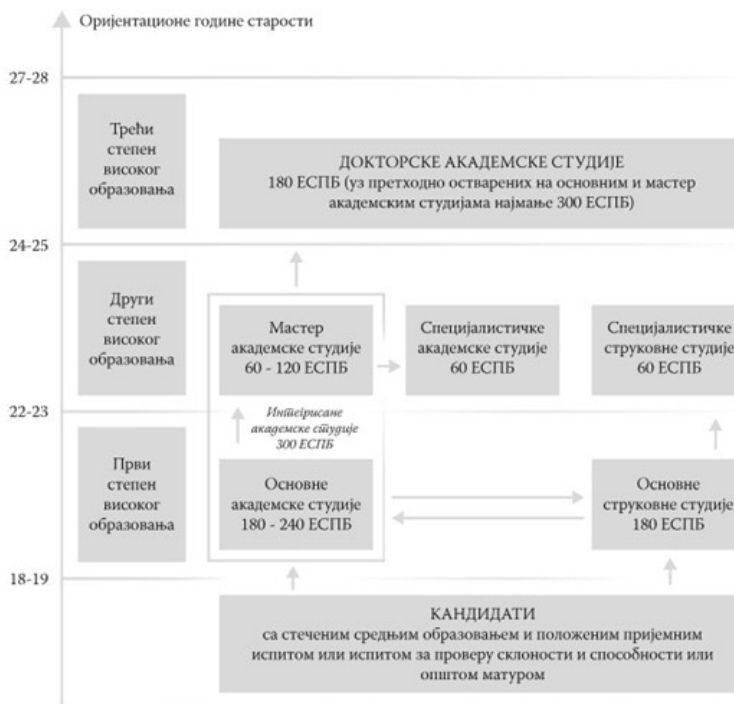
240 ЕСПБ бодова остварује студент који заврши **основне академске студије** и стиче стручни назив „дипломирани“ са знаком звања првог степена академских студија из одговарајуће области. Студент који заврши **специјалистичке струковне студије** (оствари додатних најмање 60 ЕСПБ бодова) стиче стручни назив „специјалиста“ са знаком звања другог степена струковних студија из одговарајуће области.

300 до 360 ЕСПБ заједно са бодовима основних академских студија остварује студент који заврши **мастер академске студије** и стиче академски назив „мастер“ са знаком звања другог степена академских студија из одговарајуће области.

360 ЕСПБ бодова остварује укупно студент који заврши **специјалистичке академске студије** и стиче стручни назив „специјалиста“ са знаком звања другог степена академских студија из одговарајуће области. **Интегрисане академске студије** постоје у оквиру основних и дипломских академских студија и њиховим се завршетком стиче 360 ЕСПБ бодова. **Доктори медицинских наука** се школују на академским студијским програмима из медицинских наука у оквиру основних и дипломских академских студија. Студент који заврши интегрисане основне и мастер академске студије из медицинских наука стиче академски назив „доктор медицине“, „доктор стоматологије“; и сл.

480 ЕСПБ бодова остварује студент који заврши докторске академске студије трећег степена и стиче научни назив „доктор наука“ са знаком области.

Графички приказ образовног система са пратећим знацима о одговарајућем броју ЕСПБ бодова

Посетите Водич онлајн!

ВОДИЧ
КРОЗ
ДИПЛОМЕ

Преглед студијских програма / диплома организован је у Водичу према универзитетима из пројектног конзорцијума

- Универзитет у Београду
- Универзитет у Новом Саду
- Универзитет у Нишу
- Универзитет у Крагујевцу
- Универзитет Сингидунум

Свака од ових пет страница садржи списак студијских програма на датом универзитету. Студијски програми су организовани према факултетима на којима се изводе.

Кликом на одређени студијски програм приступићете детаљнијим информацијама о студијским програмима. Сваки чланак садржи следеће податке:

- назив дипломе,
- научно поље
- научна област стеченог звања
- број ЕСПБ бодова
- место где се изводи студијски програм
- информацију о садржају студија и линк ка списку предмета
- информацију која ближе одређује квалификацију за коју се диплома издаје
- информацију о професионалном статусу и намени стеченог звања односно академским и професионалним могућностима које пружа квалификација
- извору и датуму ажурирања.

Укупан број страница тренутно прелази 700 и намера је да као једна од активности новоосноване Асоцијације каријерних центара Универзитета Србије буде реализован даљи рад чланова на ажурирању и надградњи података на www.careers.ac.rs/vodic-kroz-diplome у складу са новим акредитацијама и Водичем Комисије за акредитацију и проверу квалитета Министарства просвете и науке Републике Србије. Чланове можете контактирати путем наведених контакт података на крају.

Надамо се да ће Водич као информативна алатка послужити добро послодавцима, каријерним информаторима, едукаторима, саветницима, студентима и дипломираним студентима у активностима везаним за запошљавање, планирање и реализацију програма праксе, неформалног образовања, каријерног вођења и саветовања младих који се данас школују на универзитетима у Србији. С друге стране, надамо се да ће овај пројектни резултат олакшати да се у будућности развију сличне базе јавно доступних и ажурних података о образовној понуди акредитованих академских, струковних и специјалистичких студија првог и другог степена на универзитетима у Србији и могућим занимањима после дипломирања.

Центри за развој каријере и саветовање студената

- Универзитет у Београду - Центар за развој каријере и саветовање студената
011 3207 419 centar@razvojkarijere.bg.ac.rs
- Универзитет у Новом Саду - Центар за развој каријере и саветовање студената
021 485 2041 ssonja@uns.ac.rs
- Универзитет у Нишу - Центар за развој каријере и саветовање студената
018 257 526 lazic@tf.ni.ac.rs
- Универзитет у Крагујевцу - Центар за развој каријере и саветовање студената
034 300 425 razvojkarijere@kg.ac.rs
- Универзитет Сингидунум - Центар за развој каријере и саветовање студената
011 309 4060 msavkovic@singidunum.ac.rs

Ова публикација је објављена у оквиру Темпус пројекта „Развој каријерног вођења у циљу унапређења високог образовања у Србији“. Носилац пројекта је Универзитет у Београду, Србија, уз финансијску подршку Европске комисије. Ова публикација одражава ставове аутора и Комисија није одговорна за информације и ставове који су у њој садржани.

Јавно предузеће „Електро mreжа Србије“, преносник електричне енергије и оператор преносног система, као своју мисију истиче сигуран и поуздан пренос електричне енергије, ефикасно управљање преносним системом, оптималан и одржив развој преносног система. Део вишегодишњег успеха ЈП ЕМС-а чине запослени који својим вредним и преданим радом свакодневно квалитет пословања подижу на виши ниво. Зато је императив успешан избор одговарајућих кадрова, континуирано праћење и унапређење људских потенцијала.

Као партнер на ТЕМПУС пројекту и једини представник послодаваца, ЈП ЕМС има прилику да унапреди процес избора и праћења кадрова, а велику помоћ у томе запосленима у Сектору за развој људских потенцијала и Служби за селекцију и процену потенцијала пружа Водич кроз дипломе, који обезбеђује бољи увид у компетенције одређеног кандидата, препознавање квалитетних кадрова и омогућава постављање „правог човека на право место“.

Корист од Водича кроз дипломе превазилази оквире селекције, јер Додатак дипломи пружа низ информација о интересовањима и активностима дипломаца, које не морају да су увек у вези са њиховим формалним образовањем. Преко увида у додатне активности током студирања и области интересовања, Служба за образовање и стручно усавршавање запослених има прилику да путем додатног усавршавања негује интересовања својих запослених, оснажује њихову мотивацију и на ефикаснији начин подиже ниво њихових образовних постигнућа.

*У свим активностима у вези са развојем људских потенцијала Водич кроз дипломе представља драгоцену помоћ као ослонац у сложеним процесима селекције, праћења и усавршавања запослених и као **мапа за сналажење** у сложеном систему високог образовања.*

Ана Курћубић, Сектор за развој људских потенцијала,

ЈП Електро mreжа Србије